KUTSESTANDARD

Ruumilise keskkonna planeerija, tase 7

Kutsestandard on dokument, milles kirjeldatakse tööd ning töö edukaks tegemiseks vajalike oskuste, teadmiste ja hoiakute kogumit ehk kompetentsusnõudeid. Kutsestandardeid kasutatakse õppekavade koostamiseks ja kutse andmiseks.

Kutsenimetus	Eesti kvalifikatsiooniraamistiku (EKR) tase
Ruumilise keskkonna planeerija, tase 7	7

A-osa
KUTSEKIRJELDUS

A.1 Töö kirjeldus
Ruumiline planeerimine on aluseks keskkonna ja ühiskonna ruumilisele arengule ning teadlikule kavandamisele. Planeerija mõistab ühiskonnas ja keskkonnas toimuvaid protsesse, analüüsib ruumilist keskkonda ja seda mõjutavaid tegureid. Ruumilise keskkonna planeerija (edaspidi planeerija) töö eesmärgiks on riigi ja kohaliku tasandi planeeringute kaudu luua eeldused erinevaid vajadusi ja huve arvestavaks, tasakaalustatud ja kestlikuks ruumiliseks arenguks ning kvaliteetse elukeskkonna kujunemiseks. Planeerija töötab riigi- või kohaliku omavalitsuse asutuses, ruumilise planeerimise alast konsultatsiooni pakkuvas ettevõttes või teadusasutuses. Planeerija suhtleb planeerimisprotsessi käigus nii avalikkusega (sh meediaga) kui erinevate osapooltega. Planeeringu koostamine on meeskonnatöö, mida juhib tulenevalt planeeringu liigist vastava erialase ettevalmistuse saanud spetsialist. Planeerija valdab nii ruumilise planeerimise sisulist kui korralduslikku poolt. Ta on spetsialist ja protsessi juht, kes moodustab planeeringu liigist ning eesmärgist tuleneva planeerimismeeskonna, selgitab välja planeerimisprotsessis erinevate osapoolte huvid, osaleb planeeringulahenduse väljatöötamises ja vastutab kutse-eetikast tulenevalt planeerimislahenduse eest.
A.2 Tööosad
A.2.1 Planeeringu tervikprotsessi ülesehitamine ja juhtimine A.2.2 Planeeringu koostöö korraldamine ning kaasamine A.2.3 Keskkonna eripära väljaselgitamine ja analüüsimine A.2.4 Ruumiliste visioonide ja eesmärkide sõnastamine A.2.5 Planeeringulahenduse koostamine ning selle väljatöötamise korraldamine A.2.6 Planeeringu elluviimise kavandamine
A.3 Kutsealane ettevalmistus
Planeerijana töötab inimene, kellel on magistritasemele vastav kõrgharidus ja ruumilise keskkonna planeerimise alane töökogemus.
A.4 Enamlevinud ametinimetused
Planeerija, ruumilise keskkonna planeerija, planeeringuspetsialist, linnaplaneerija.
A.5 Regulatsioonid kutsealal tegutsemiseks
Planeerimisseadusest tulenevalt on planeerija geograafia, arhitektuuri või maastikuarhitektuuri eriala magistritasemele vastava kõrgharidusega või vastutava spetsialisti taseme kutsetunnistusega isik või isik, kellele on antud ruumilise keskkonna planeerija kutse.

B-osa
KOMPETENTSUSNÕUDED

B.1 Kutse struktuur
Kutse taotlemisel tuleb tõendada üldoskused ja kõik kompetentsid.

B.2 Ruumilise keskkonna planeerija, tase 7 üldoskused
Tegevusnäitajad: 1. koordineerib tulemuslikult planeerimismeeskonna tööd ja juhib eesmärgipäraselt ning loovalt planeeringu koostamise protsessi; tunneb projektijuhtimise põhimõtted; 2. mõistab ruumilise keskkonna planeerija kutse ühiskondliku rolli olemust ja järgib kutse- eetika põhimõtteid; 3. tasakaalustab erinevaid huvisid läbi mõistmise, kuidas üksiknähtus on suurema süsteemi osa ruumis; eristab olulist ja ebaolulist, on ruumilise arengu kujundamisel üldistusvõimeline; 4. tunneb ja arvestab riigi ja kohaliku omavalitsuse planeeringute ja teiste strateegiliste dokumentide omavahelisi seoseid; teab ja arvestab Eesti planeerimissüsteemi ja -põhimõtteid ning on kursis asjakohaste riikide üleste konventsioonidega; 5. kasutab digiseadmeid vastavalt digipäedevuste enesehindamise skaala (Lisa 1) iseseisva kasutaja tasemele; lisaks on teadlik ja kasutab oma töös erialaseid programme, veebi- ja mobiiltelefonirakendusi; 6. teab ja järgib planeeringuga seotud õigusakte; 7. väljendab ennast selgelt ja arusaadavalt nii visuaalselt kui suulises ja kirjalikus suhtluses; 8. valdab nii kõnes kui kirjas riigikeelt tasemel C1 (Lisa 2 Keelte oskustasemete kirjeldused).

B.3 Kompetentsid	
B.3.1 Planeeringu tervikprotsessi ülesehitamine ja juhtimine	**EKR tase 7**
Tegevusnäitajad: 1. selgitab välja planeeringu vajaduse (planeeringu liigi valik) ning määratleb selle eesmärgid, üldistusastme ning ruumilise ulatuse ja ruumiväärtused, lähtudes avalikust huvist, ühiskonna ja erinevate osapoolte huvidest; sõnastab planeeringu lähteseisukohad; 2. selgitab välja asjakohaste mõjude olulisuse ja ulatuse, arvestades planeeringu eesmärke ja eripära; annab sisendi keskkonnamõjude strateegilise hindamise protsessi; 3. moodustab planeeringu koostamiseks koostöövõimelise planeerimismeeskonna, lähtudes planeeringu eripärast; koordineerib tööd ja loob meeskonnatöö jaoks vajaliku õhkkonna; 4. määratleb planeeringu etapid, lähtudes planeeringuala asukohast, planeeringu liigist, üldistusastmest ja keerukusest ning koostab ajakava; 5. viib läbi ja dokumenteerib menetlustoimingud piisavas mahus või osaleb vastavas planeerimisetapis.	
B.3.2 Planeeringu koostöö korraldamine ning kaasamine	**EKR tase 7**
Tegevusnäitajad: 1. selgitab välja kaasatavate isikute ja asjakohaste asutuste ja organisatsioonide ringi, eesmärgiga saavutada võimalikult laiapõhjaline ja tasakaalustatud ruumiline lahendus; 2. korraldab koostööd, kasutades selleks sobivaid koostöövorme; algatab suhtlemist ja kuulab ära osapooled; kasutab lähtuvalt planeeringu liigist ja eripärast tulenevaid kaasamismeetodeid ning suhtlemistehnikaid; hangib, haldab ja jagab planeeringu koostamiseks vajalikku teavet; 3. tutvustab ja põhjendab planeeringu eesmärke ja lahendusi arusaadavalt ja erapooletult; nõustab osapooli, tagab teabe kättesaadavuse ning oskab planeeringu eesmärgist tulenevalt välja tuua olulisemaid aspekte; korrigeerib ajakava ning vajadusel planeeringu protsessi.	
B.3.3 Keskkonna eripära väljaselgitamine ja analüüsimine	**EKR tase 7**
Tegevusnäitajad: 1. kogub, analüüsib ja süstematiseerib andmeid, lähtudes planeeringu üldistusastmest ja planeeringuala asukohast ning selgitab välja majandusliku, sotsiaalse, kultuurilise, loodusliku ja sh ehitatud keskkonna eripärast tulenevad aspektid (ruumianalüüs); 2. selgitab koostöös erialaspetsialistidega välja uuringute (sh täiendavate) vajaduse ja nende tulemuste rakendatavuse planeeringus;	

3. selgitab planeeringuala eripärast tulenevalt selle ruumilise struktuuri ja kasutusfunktsioonid ning nende omavahelised seosed.	
B.3.4 Ruumiliste visioonide ja eesmärkide sõnastamine	**EKR tase 7**
Tegevusnäitajad: 1. analüüsib strateegilisi dokumente, ühiskonna suundumusi ja väärtuseid, selgitamaks nende mõju planeeritavale ruumilahendusele; 2. koostöös planeerimismeeskonna ning osapool(t)ega töötab välja ja sõnastab ruumilise arengu eesmärgid ning visualiseerib selle alusel ruumilise visiooni, arvestades erinevate valdkondade seoseid.	
B.3.5 Planeeringulahenduse koostamine ning selle väljatöötamise korraldamine	**EKR tase 7**
Tegevusnäitajad: 1. koostab koos planeerimismeeskonnaga visioonist ja koha eripära lähtuvad ruumilised lahendusvariandid (arvestades nii ruumilise kui ka ajalise mõõtmega, sh nii tekstiliselt kui graafiliselt arusaadavad väljendused); lahendusvariantide koostamisel analüüsib ruumi kvaliteeti, sh avalikku ruumi ning sidusvõrgustikke (nt rohe-, energia- ja transpordivõrgustik), maakasutust ning ehitamise ja arendamise võimalusi; 2. koostöös otsustaja ja osapooltega analüüsib lahendusvariante; hindab ja võrdleb lahendusvariantide mõju majanduslikule, sotsiaalsele, kultuurilisele, looduslikule ja ehitatud keskkonnale ning teeb ettepaneku ruumiliselt sobivama lahenduse kasuks; 3. töötab koos planeerimismeeskonnaga välja tasakaalustatud, tervikliku ja põhjendatud planeerimisettepaneku, lähtudes muuhulgas avalikust huvist ja väärtustest.	
B.3.6 Planeeringu elluviimise kavandamine	**EKR tase 7**
Tegevusnäitajad: 1. koostab planeeringu tegevuskava ja rakendusjärjekorra (arendustegevuse tervikprotsess ja etapilisus), kaasates elluviivaid osapooli ja arvestades elluviimise tehnilisi ja majanduslikke võimalusi; 2. seab planeeringu elluviimise tulemuslikkuse tegevusnäitajad ja neist tulenevad ülevaatamise põhimõtted.	

C-osa
ÜLDTEAVE JA LISAD

C.1 Teave kutsestandardi koostamise ja kinnitamise kohta ning viide ametite klassifikaatorile	
1. Kutsestandardi tähis kutseregistris	22-19042022-3.2.1/3k
2. Kutsestandardi koostajad	Kaie Enno, Narva Linnavalitsuse Arhitektuuri- ja Linnaplaneerimise Amet Ülle Kadak, K-Projekt AS Margus Koot, Eesti Arhitektide Liit Maila Kuusik, Eesti Planeerijate Ühing Kerttu Kõll, Eesti Maastikuarhitektide Liit Pille Metspalu, OÜ Hendrikson & Ko Toomas Muru, Eesti Maaülikool Tiiu Pärn, Rahandusministeerium Tiit Tammaru, Tartu Ülikool Toomas Tammis, Eesti Kunstiakadeemia
3. Kutsestandardi kinnitaja	Arhitektuuri, Geomaatika, Ehituse ja Kinnisvara Kutsenõukogu
4. Kutsenõukogu otsuse number	42
5. Kutsenõukogu otsuse kuupäev	19.04.2022
6. Kutsestandard kehtib kuni	18.04.2027
7. Kutsestandardi versiooni number	3
8. Viide Ametite Klassifikaatorile (ISCO 08)	2164 Linna- ja liiklusplaneerijad
9. Viide Euroopa kvalifikatsiooniraamistikule (EQF)	7

C.2 Kutsenimetus võõrkeeles	
Inglise keeles	land use planner, urban planner, city planner, town planner, regional planner, environmental planner
Inglise keeles	Spatial planner, EstQF Level 7
Saksa keeles	Raumplaner, Regionalplaner, Stadtplaner, Landschaftsplaner
Vene keeles	градостроительный проектировщик , градостроительный планировщик, территориальный планировщик
C.3 Lisad	
Lisa 1 Digipädevuste enesehindamise skaala	
Lisa 2 Keelte oskustasemete kirjeldused	